

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quomodo recipiant in æterna tabernacula.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

QVÆSTIO I.

Cur dicitur Mammona iniquitatis?

Mammona
iniqui-
tatis.

§. **M**ammona iniquitatis vocantur diuitiæ per-
necias partæ; vel quod iniqui eas diuitias ef-
se arbitrantur, non iusti; vel quod iniquitas est abun-
dare alios, alios egere. vel deniq; quod homines fa-
ciat iniquos. *Diuites omnis iniquus est, vel inique hæret.*
Opes autem sunt irritamenta malorum. Syrus vo-
cat *ממוןא* dechaula, quod omnem transgressionem si-
gnificat.

QVÆSTIO II.

Quid sit deficere?

Deficere.

§. **C**um duo certa sint; nempe hos à Deo arce-
ri, & ab officio moueri. Deinde non tam-
en idèò damnari, sed spem habere communionis
sanctorum, tertium etiam certissimè concluditur.
Deficere vel dici de illis, qui in peccatum lapsi gra-
tiâ diuinâ priuantur. His enim dicitur: *Peccata tua E-*
leemosynæ videns. Syrus habet, *defecerit Mammona*
scilicet; vero etiam sensu. vel rectius deficere eos, qui
moriuntur, tum enim propriè in tabernacula reci-
piuntur.

QVÆSTIO III.

Quomodo recipiant in æterna ta-
bernacula?Recipere
Beza si-
dem te-
stari.

§. **A**micos vocat Beza, [non qui mortui pro
vivo intercedant, sed quibus officia præstita
fidem defuncti apud Deum testificentur, illa perin-
de ac in seipsum collata comprobantem, & gratis
coronantem, vt loquitur ipse Dominus Deutero-
nom. 24. 13. Matthæi 25. vers. 40.] Verum satis
ille sibi responderet, Nec dicimus mortuos, sed vi-
uentes, & beatos, & sæculo defunctos intercedere,
& ille ait officia præstita pauperibus, fidem defuncti
apud Deum testificari. Mira sanè interpretatio. A-
mici vos recipiant in æterna tabernacula, hoc est, of-
ficia amicis præstita testificentur fidem vestram,
quæ est de prædestinationis certitudine. Principio
quidem omnino à textu abit: Christus dicit amicos
recipere, ideoque iubet amicos facere, si nihil illi a-
gunt, si nec intercedunt, nec testantur sibi beneficia
collata, non illi recipiant villo modo. Deinde Deus
illa officia probat, & coronat gratis, si causam spectas;
ex pacto, si promissionem.

Amici pa-
randi, vt
recipiant.Caluin.
patronos
quæren-
dos ne-
gat.Deus ele-
mosynâ
in tabu-
las suas
refert.

Mammona

§. 2. Caluinus hunc in modum philosophatur,
[Sicuti ante hac non iussit Christus sacrificia Deo
offerre ex rapinis: ita nunc non intelligit vel depre-
catorum quærendos esse, vel patronos, qui suo præ-
sidio nos tegant ac defendant: sed benignè erogando
fauorem apud Deum acquiri docet, qui se miseri-
cordibus & humanis vicissim misericordem fore
promisit. Stultè verò & absurdè quis mortuorum
precibus vel suffragiis iuuari nos hinc colligat, nam
hoc modo periret quidquid indignis impenditur.
Atqui non obstat hominum prauitas quin Dominus
in tabulas suas expensum referat quidquid in paupe-
res contulimus. Respicit ergo Dominus non ad per-
sonas, sed ad opus ipsum, vt beneficentia nostra, er-
iam si in homines ingratos inciderit, nobis coram
Deo respondeat. Sed ita videtur innuere vitam æ-
ternam meritis nostris rependi. Respondeo, satis
clarè ex contextu patere, humano more eum loqui:
nempe quemadmodum is qui gratiâ pollet ac opib;
si amicos sibi conciliet in sua prosperâ fortunâ, percul-
sus aduersu casu habet à quib. sustentetur: ita nostrâ
humanitatem nobis opportuni refugii instar fore,

quia Dominus quicquid liberalitè in proximos
quisq; contulerit, non secus ac sibi præstitum agno-
scit.]

Primo amplectimur, quod ais fauorè apud Deum
acquiri, qui misericordib. vicissim misericordem pro-
mittit: si promisit, tenetur ergo promissis: ex pacto er-
go miseretur, id verò nos mercedem dicimus. Deinde
opus respicit, non personas, quod etiam ad meritum perti-
net, quia respicit opus ex pacto. Personarum quidem
ratio habetur: verum non pro temporaria dignitate,
sed gratiâ. Quod verò ait non quærì deprecatores,
contra parabolam est. Nam ipsi amici, quibus bene-
ficia collata sunt, recipiunt, non vt Domini sed vt ad-
ministrati. Quod si improbis elemosyna data sit, co-
rum vice, Deus recipiet. Melius Aretius: [Alie-
rum est spes boni, recipient vos in æterna tabernacu-
la, hoc est, iuuabunt vos precibus suis apud Deum, vt
vobis propitius sit Deus, & clemens iudex. Æterna
bernacula, pro vita æterna accipio, ad quam pauperes
debent recipere diuites liberales. Non quod opus il-
lud sit meritum, aut quod penes pauperes sit ad-
mittere in celos, aut excludere quos volunt: sed in-
seruit oratio superiori parabolæ, qua dictum recipi-
ent me in domos suas. Et vt vita æterna merces dici-
tur Luc. 6. ita hic ornantur pauperum preces, quasi
hæ conferant vitam æternam, quod solius Dei est. Ita
clemens Deus est, vt sua dona in pauperibus coro-
net, quo nos liberaliores efficiat & propitiores er-
egentes.]

De meritis & pauperum precibus non ago hoc lo-
co. Hoc notandum, quod ait: *ornati pauperum preces,*
quasi vitam æternam conferant, quod est solius Dei. At non
ornantur preces illic à Christo falso, nisi etiam con-
ferrent, non eo modo, quo Deus, sed alio, nempe in-
tercedendo.

Nam vitam æternam conferri per preces alicui,
non est eo modo conferre, quo Deus solus confert.
Preces enim Deum esse & conferre vitam docent.
Qui quis enim Deum precatur: infra Deum se collo-
cat. Vt periculum non sit, ne honori Dei detrahatur,
quod precibus tribuitur.

Itaq; etiam ipsi recipiunt, quia misericordia illis
tanquam Dei famulis præstita, remunerationem ha-
bet. Quamuis Christus hic de pauperibus loqui-
tur, vt beatis, nec merita eorum nos examinare, sed
miseriæ succurrere docet. Sic Ambrosius. *Et idèò*
ait, facite vobis amicos de iniquo Mammona, vt largi-
do pauperibus, Angelorum nobis, cæterorumque Sancto-
rum gratiam comparemus. Nec reprehenditur villicus
in quo discimus non ipsi esse Domini, sed potius ali-
orum villi & facultatum. Et ideo licet peccauerit, tamen quia
sibi in posterum ex indulgentiâ Domini quesivit a-xilia, pre-
dicatur. Vbi & Sanctorum gratiam comparari velle dicit,
quia & villicus id agit, & vocat villicum facultatum Domi-
ni sui.

§. 3. Tossanus ait: *Testes intelligere merita & suf-*
fragia Sanctorum per amicos, Ipse intelligit Deum, &
amicos, non quorum suffragiis iuuantur, sed in quorum
consortium admittantur. Sed ipsis amicis tribuitur a-
ctio admittendi, ipsi admittunt inquam, & villicum
ipsi recipiunt in domos suas, quod votis suffragiisq;
fit, non solo consortio. Imo cum exprèsè aliquid ege-
rit villicus, vt reciperetur in tabernacula debitorum, fit ut
eosque eo per mouere conatus sit; cum etiam Christi pre-
stus iusserit facere amicos de mammonâ iniquitatis, gent.
vt nos recipiant, dubitare non debemus, aliquid eos
in nostra receptione agere, atq; adeò id agere,
propter quod amicos facere illos
iubemur.

QVI